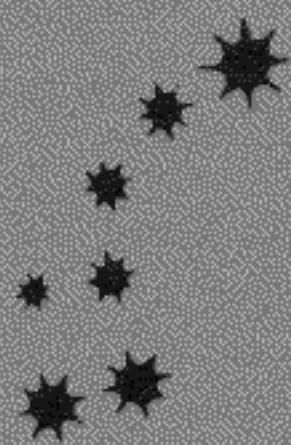
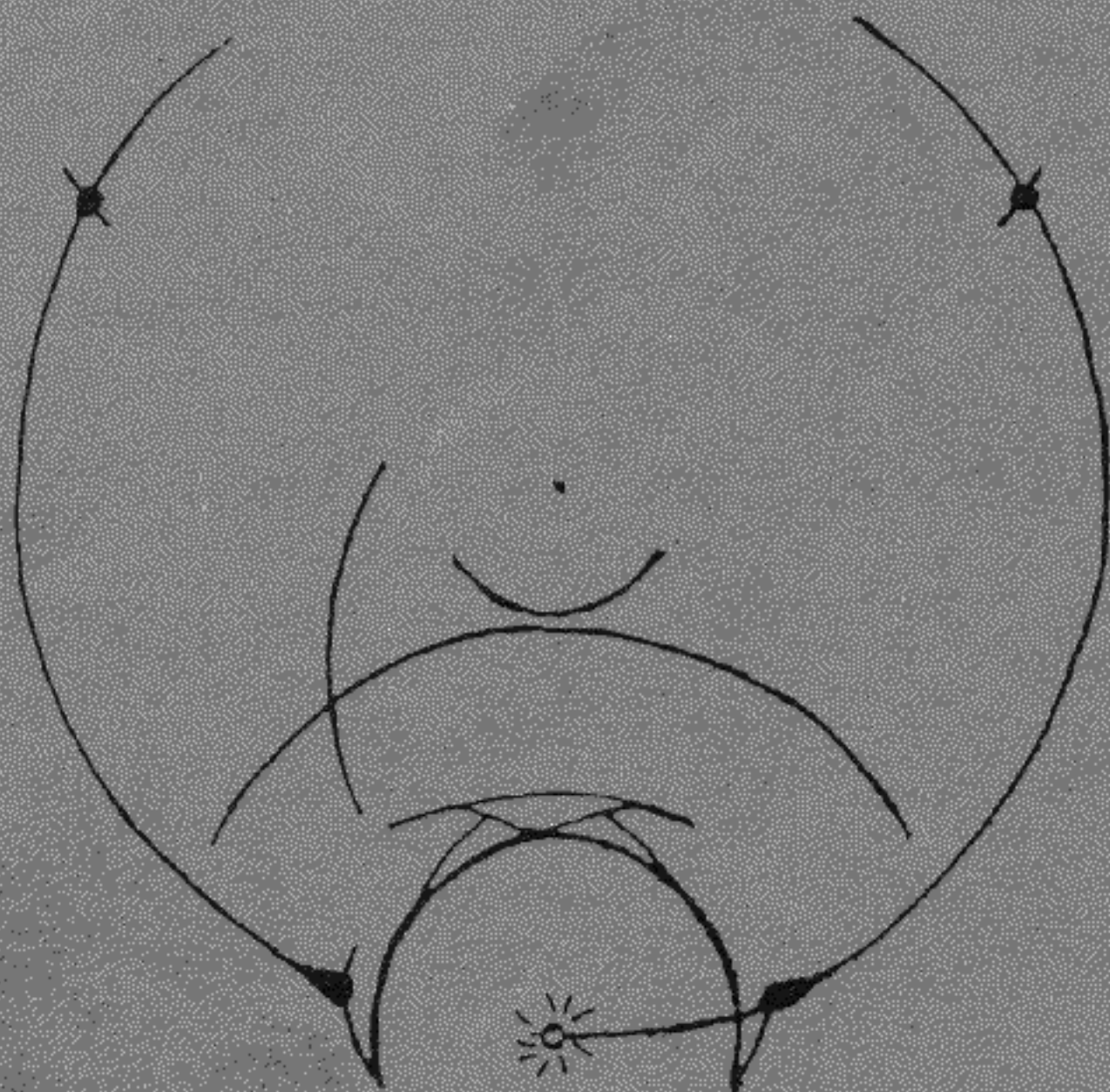

Ursa minor

Ursan jaostojen tiedotuslehti

ISSN 0780-7945

6/95

SIVUAURINKO

Halot - Halos

ULKOMAISIA HALOARTIKKELEITA

Kaksi Keski-Eurooppalaista tähtitieteen harrastajien lehteä on muistanut haloja viimeisimmissä numeroissaan. Hollantilainen Zenit (joulukuun numero) julkaisee kaksi zeniitin ympäristönkaarista otettua kuvaa ja 30. syyskuuta erään F. Hoenderkamp nimisen harrastajan sattumalta juuri Haagissa kuvaaman kirkkaan, varsin väriikkaan Parryn kaaren (mielenkiintoista nähdä onko uusin ja eteläisin havaintovartiostomme huomannut tämän näytelmän jakka havainnot saapuvat). Kuva muistuttaa suuresti Terhi Virjosen Turussa 1993 kuvaamaa suomalaisten kirkkainta Parrya (kts. tuleva T+A) ja häviää komeudessa vain hieman edellämaitulle. Tekstiosuudessa toimituksen edustaja ihastelee, että kuva on todella ainutlaatuinen kun siinä on hämmästyttävästi peräti 5 halomuotoa. Hieman huvittavaa on myös se, että Parry määrittää äärimmäisen harvinaiseksi ilmiöksi, mutta tällaiset *asiantuntevat* halokommentit ovat niin yleisiä ulkomaisissa lehdissä ja kirjoissa, ettei niillä jaksa elämöidä riittävän perusteellisessa määrin kahdessa UMissä peräkkäin.

SAKSALAINEN STERNE UND WELTRAUM

Halot ovat esillä kahdessa viimeisimmässä Sterne und Weltraumin numerossa. Joulukuun numeron kanta koristaa Hawajilla kuvattu 22° rengas. Sivulta 917 alkaen haloja on jaettu neljälle sivulle. Sisäosassa seuraa yllättäen toinen 22° renkaan valokuva (jumbojetistä käsin napattu Beringin meren yllä), jonka jälkeen Cristoph Gerber niminen harrastaja julkaisee uskokaa-minua piirroshavaintonsa ilmiöstä, jonka hän arvelee olevan uusi halomuoto. Kyseessä on raportti värillisestä ptkästä horisonttirenkasta Aurinkoa vastapäätä. Punainen ylhäällä, valkea keskellä ja sininen alhaalla - aivan kuten Anne Jokisen taannoisessa havainnossa. Annen valokuvatussa havainnossa värit jakautuivat n. 40° pituiselle alueelle. Miksi (hyvin) harvakseltaan vastapuolisen HR:n reunat ovat värjäytyneitä? Ilmiö saattaa selittyä normaalilla HR-kidekululla - ainakin tähän viittaa muuan Günther P. Könnenin taannoinen lausunto asiasta. Tähän juttuun pitää kuitenkin palata perusteellisemmin sitten kun saamme lisää selkoa asiasta.

Marraskuun aiempi Sterne und Weltraum omistautui taasen auringonpilareille (jälleen kaksi kuvaa..., s. 818 ja 846) ja samoin ainoa harvinaisuushavainto oli niinikään piirrokselle tallennettu Lowitz-yksikkö). Mikäli tästä käyttäytymisestä voidaan mitään ennustaa niin ensi tammikuun numerossa pitäisi olla 2 sivuaurinkokuvaa ja piirroksena esim. Arctowskit.

USA-EFEKTI

Epäilen että tämä Keski-Eurooppalainen halobuumi juontaa juurensa USA:sta, jota verraten yleisesti ihailaan tähtiharrastuspiireissä suunnannäyttäjämäana. Elo/syyskuun Weatherwise:n numero tuli sattumalta rävyttäneeksi halot 7:lle sivulle. Ensimmäinen aukeama julkaisee Parviaisen kuvaaman Kustavin suuren näytelmän ja loppu käsittelee lähinnä jenkkitiedemies Gedzelmanin kehittämää värillistä halosimulaatio-ohjelmaa (ohimennen mainittakoon, ettei kannata innostua liikaa kys. programmista: Riikonen ja Ruoskanen testasivat sen vuosia sitten ja ohjelma hylättiin virheellisenä; mm. ala-aurinkokaarta ei ilmaantunut kuvaruudulle). Jokatapauksessa: mitä amerikkalaiset Sky & Telescope, Astronomy tai Weatherwise tekevät edellä, sitä eurooppalaiset tähtiharrastuslehdet helposti tekevät perässä.

RUOSKASEN PUOLIVUOTINEN ALKAA

Vetäjä vaihtuu vuodenvaihteessa normaalisti uuden 1/2-vuotissysteemimme mukaan. Jo joulutammikuun havainnot kannattaa postittaa Jukka Ruoskaselle. Tässä Jukan uusi osoite;

Jukka Ruoskanen, Ida Aalbergin tie 1 A 4, 00400 Helsinki ja puhelinnumero on 5621721.

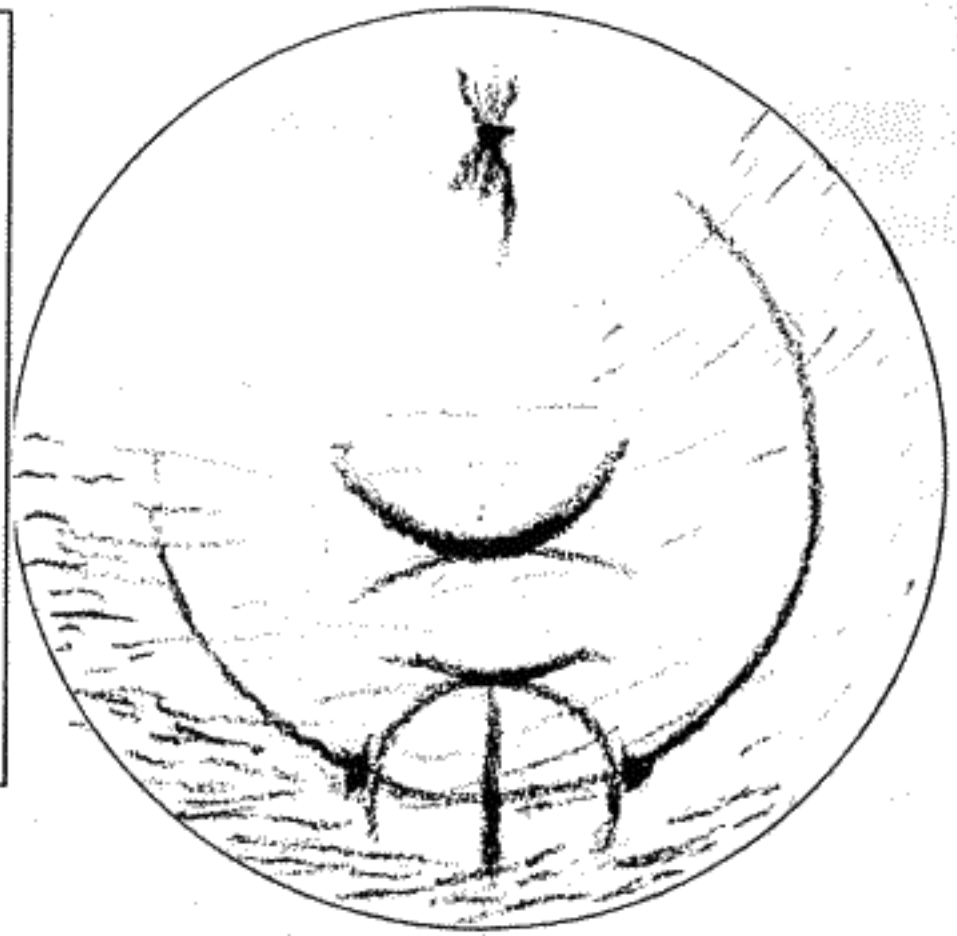
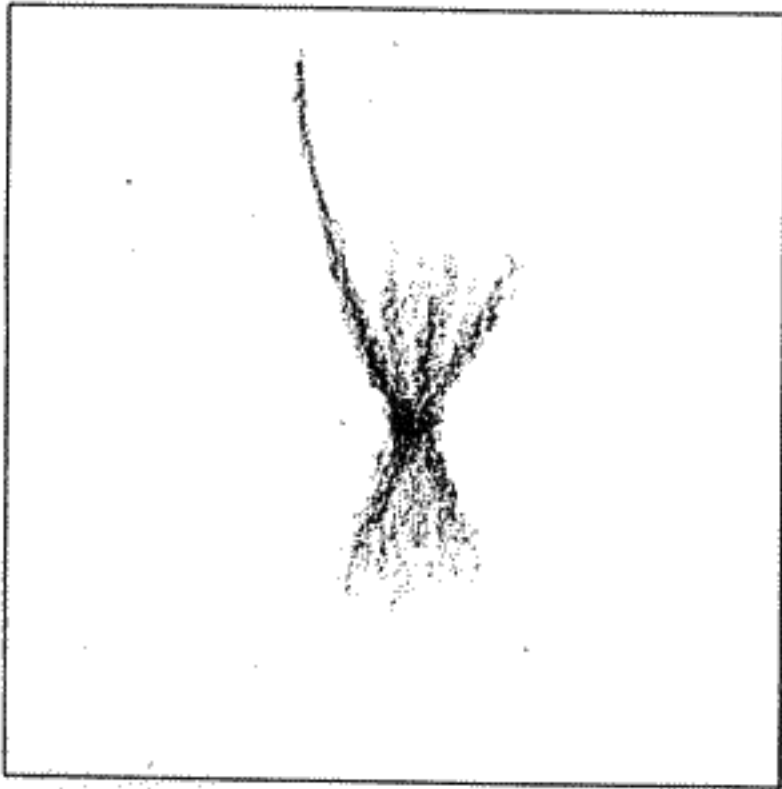
Suomen haloporukka edustaa alan parasta antia. Tulokset ovat jatkuvasti (ja lievästi sanottuna) mielenkiintoisia. Kiitos tästä seikasta kuuluu kaikille havaitsijoille. Meillä on kuitenkin myös joitain hajanaisia ongelmia, jotka voisi tarvittaessa poistaa lähinnä vain yhteistoimin. Seuraavaksi hieman tekstiä näistä.

Yhteinen hauskanpidon perinne puuttuu jossain määrin. Jaoston sisäistä toimintaa saattaisivat lisätä mm. yhteiset kokoontumiset jossain maaseudulla joka vuosi. Porukkaosallistuminen jenkkien Light and Color konferenssiin kerran 3-4 vuodessa (seuraava kokoontuminen on todennäköisesti vuoden päästä keväällä Utah:issa tai Oregon:issa tai jossain siellä päin) saattaisi olla rankka keino kuvioihin tutustumiseen. Lisäksi jonkinlainen lisääntyvä tiedotus menossa olevista asioista jaoston sisällä (Ursa Minor ei riitä) saattaisi olla paikallaan.

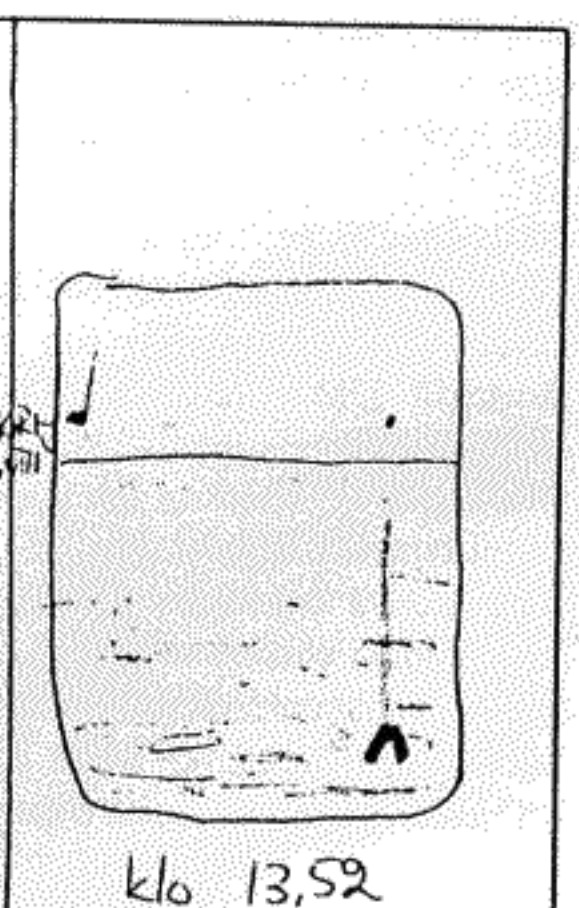
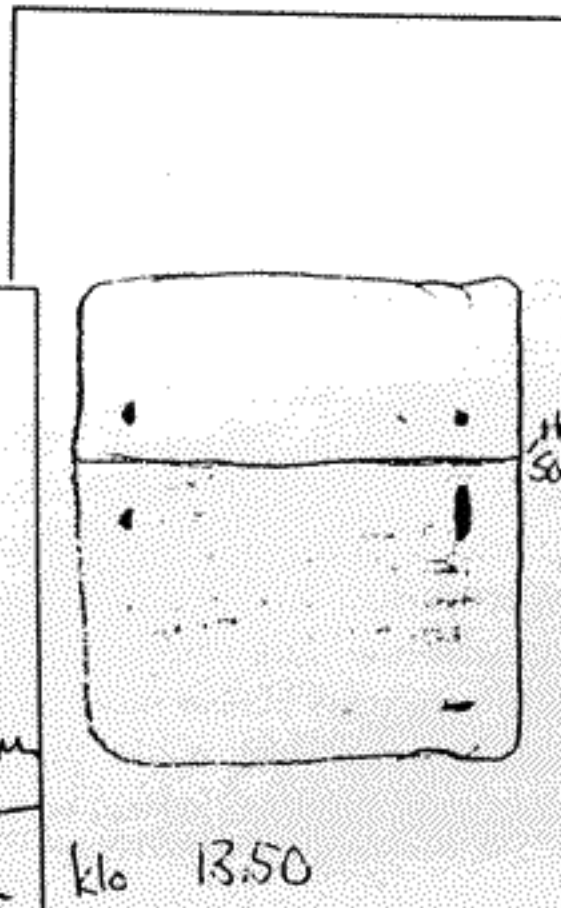
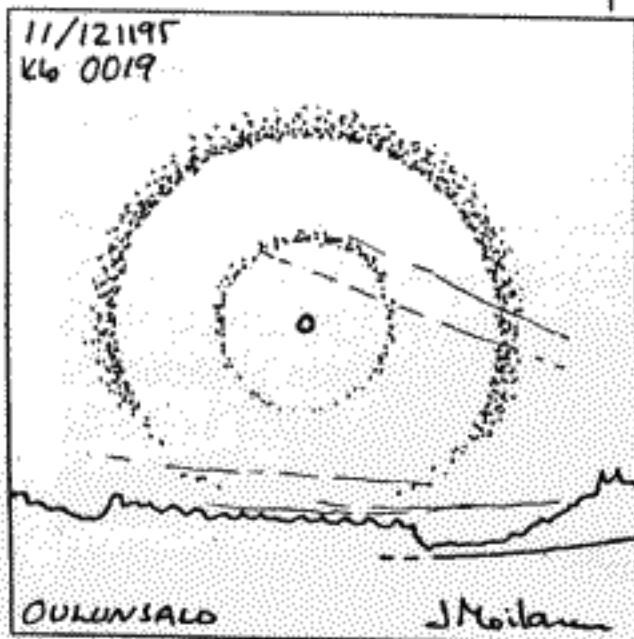
Pahin Suomen halojaoston ongelma on kuitenkin tavanomaisten halojen (ja ylipäätään kaikkien halojen) tietokonetilastoinnin ja havaitsijoille aiheesta annettavan yksityiskohtaisen palautteen puute. Tämä on aika räikeä efekti. Esimerkiksi saksalaiset kollegamme, jotka kärsivät halojen kannalta ilmastollisesti heikompia olosuhteita, ovat erinomaisen hyvin motivoituneita tavanomaisten halojen kunnolliseen ja pitkäaikaiseen tilastotutkimukseen. Kukin sikäläinen Ursa Minoria vastaava lehti (jota julkaistaan yhteistyössä erään meteorihavaintoryhmän kanssa) on täynnä tilastoja kuluneelta yhtähyvin kuin aiemmilta havaintokausilta.

Suomalaisten tiedot ja havainnot harvinaisista haloista ovat käsittämättömän laajoja ja korkeatasoisia verrataan niitä sitten mihin hyvänsä. Maailmalla on esimerkiksi jatkuvasti sellaisia yksittäisiä, satunnaisesti ilmakehän valoilmioiden saralla vierailevia tiedemiehiä ja tieteellisiä lehtiä, jotka julkaisevat sellaista skeidaa haloista, joka ei pääsisi Suomessa läpi edes Ursa Minorin vitsipalstalla. Tavanomaisten halojen pitkäjänteinen havaitseminen on kuitenkin tällä hetkellä suomalaisten akilleen kantapää.

Erityisen huolestuttava on se kehitys, että monet havaitsijat (kuten esimerkiksi minä...) ovat siirtyneet kaikkien halojen havaitsemisesta vain komeimpien ja harvinaisten halojen havaitsemiseen. Ihmekös tuo kun Ursa Minor jatkuvasti viestittää havaitsijoille (niinkuin tämänkin UMin halokatsaus), että mielenkiinnon pääpaino on harvinaisten efektien ja erikoisuuksien tutkimisessa. Kaikkia haloja useimmat havaitsevat vain kevätprojektin yhteydessä - ...siitä kun saa kunnollista palautetta. Pitkällä tähtäimellä suuntaus on vaarallisen peruuttamaton. Kun joskus halojaosto saa vetäjän/vetäjäryhmän/alajaoston, joka haluaa tutkia ja on pätevä tutkimaan pitkäaikaisia tilastoja ja rakentamaan mielenkiintoisia palautepaketteja havaitsijoille yhtähyvin kuin tiedemiehillekin tästä materiaalista, niin saatetaankin pahimmassa tapauksessa huomata, ettei olekaan enää juuri mitään mistä palautetta antaa: kaikki keskeiset havaintopaikkakunnat, joilta olisi saattanut olla hieno pitkäaikainen halotilasto kaikkien halomuotojen näkymisestä ovat saattaneet romahtaa jossain vaiheessa.

Above: the huge column display by Aikioniemi at Savukoski on 29 September 1995. Tricker and Greenler (diffuse) arcs are evident. Under a moon pillar in diamond dust with sharp edges as drawn by Teemu Öhman, Moilanen's 9° halo (moon) on 11/12.11. Finally on right two sequences drawn from airplane by Reima Eresmaa. Notice the subparhelion and lower tangent arc of 22° . Yllä Aikioniemen mahtava pylväskidenäytelmä Savukoskelta 29.11.1995. Alla kuunpilari Öhmanilta, Moilasan 9° rengas kuulla 11/12.11 ja Eresmaan lentokone-display.

ALASKALAINEN KOKOONTUMINEN

Halosusi Walter Tape onnistui taas luovalla tavalla kiusaamaan erinäisten äijänkappaleiden hiljaiseloa. Hän pyysi 4 eurooppalaista tulemaan Fairbanksiin 2-3 viikoksi tammikuussa. Käskyn saivat Hollannissa Günther P. Können ja Suomessa allekirjoittanut, Riikonen ja Moilanen. Kaikki järjestivät hetkessä vapaata ja rahat matkaan, vaikka varoitus kokoontumisesta tuli hyvin myöhään.

LOKA-MARRASKUUN KATSAUS

Lokakuu-marraskuu venähti yllättävän runsaaksi määrällisesti katsoen. Yksi huomattavan hieno jääsumunäytelmä napattiin marraskuun lopulla Oulunsalossa. Seuraavaksi satunnaisessa järjestyksessä havaitsijoiden tuloksia.

EERO SAVOLAINEN

Kaikesta päätellen Savolaisella olisi ollut hyvät mahdollisuudet äimästyttää edellämaitun Zenit-lehden toimituskuntaa: 1.-2.11. Parryn kaari, ei Auringolla vaan kuulla ja vielä yhteensä kuuden halomuodon näytelmässä. Savolainen itse kommentoi näytelmää; "Syksyn paras näytelmä kuulla, jossa erittäin vaikuttava 22°ylläs, hienot sivukuut, ZYK näkökyvyn rajoilla, todennäköinen Parryn kaari - valokuvattu, tosin vasta maksimin mentyä ohi. P.S. UMin ilmestyminen aktivoi jälleen halot (tai havaitsijat)!"

MIKA SILLANPÄÄ

Kaksi pientä multihalon poikasta, ensimmäinen 11.10., jälkimmäinen 22.10. Molemmissa muutamia 22° ja 46° seudun haloja. Lisäksi ensinmainitussa oli mukana eristäytynyt, reunalta värjäytynyt 120° sivuaurinko. Sillanpää aiheesta: "Ihan kiva piristys taisteluharjoituksen lomassa. Vihollinen valmisteli maahanlaskua Hyvinkään lentokentän tuntumaan, mutta ainahan sitä taivaalle voi vilkuilla. Aamulla taivaalla ajelehti jotain ac/cc, jotka sitten alkoivat jäätyä. Myöhemmin muhkuraisen kuituisessa pilvessä näkyi lyhytaikainen näytelmä, jossa yksinäinen 120° SAuri erikoisuutena. Selvä tapaus. Pilvi liikkui kovaa vauhtia, ja sivuaurinko pysytteli luonteellensa ominaisesti paikallaan...Olin näkevinäni seuraavaa: 120° Sauri oli keskeltä valkoinen, mutta reunoilta ikäänkuin hiukan punertava..."

JANNE SOUTUKORVA

Muonion kaukaisella asemalla Soutukorvan silmiin osui lähinnä muutamia 22° renkaita ja auringonpilareita. Marraskuu erottuu yllättävän runsaana mm. Jannen lomakkeella (verrattuna aiempien vuosien köyhiin marraskuihin).

SIMO AIKIONIEMI

Edellisen jakson havainnot saapuivat. Vaikka ko. jakso ei varsinaisesti kuulu tämän UMin piiikkiin niin yksi hurja näytelmä on ihan pakko noteerata. 29. syyskuuta Aikioniemi todisti ilmeisesti tähän asti parasta näytelmäänsä. Mukana Greenlerin (diffuusit) ja Trickerin vastaaurinkokaaret komeana vastapuolen ristinä! Ja tietysti osui display koulu aikaan - eli ei kameraa. On kyllä Simon tekemässä kauniissa piirroksessa sen näköinen näytelmä, että 6.9.1985 oma paras näytelmäni tulee väkisinkin mieleen. Aikioniemen display on yksi viidestä parhaasta kautta aikojen Lapissa havaitusta näytelmästä.

TEEMU ÖHMAN

Viime UMin sivulla 8 oli kuvatekstissä Öhman muuttunut Aikioniemeksi. Pahoittelen erehdystä. Tekstiosuudessa ac-saurin havaitsija oli oikein eli Öhman. Oulussa Teemun silmään on kuluneella jaksolla osunut pari hyvin kehittyntä jääsumuhaloa - mm. yksi display, joka oli kombinaatio yläpilvihalosta ja jääsumuhalosta. Hauska kuunpilaripiirros 28.-29.11. jääsumutilanteessa - kuvaa osuvasti jääsumupilareiden terävyyttä.

MARTTI PENTTINEN

Penttisen kovin uutinen on se, että Vuolijoella otetuista 31.8.1994 kuvista on löytynyt tähän asti selvimmät värilliset Liljequistin sivuauringot. Martti itse löysi efektit kuvia tutkiessaan ja toden totta: siellähän ne hitto vie ovat. Varsinkin sininen värialue on järkyttävän selvä. Tämä on Arvokas havainto isolla A:lla kirjoitettuna: Liljequistien tähän asti vain tuskaisen himmeästi dokumentoidun värillisyyden todistaminen tiedeyhteisön silmissä helpottuu nyt olennaisesti. Mitä näistä Vuolijoen rajuista kuvista seuraavaksi löytyy? Päälimmäisenä hahmottui alunperin vain superkirkkaat HR ja 120° Saurit, mutta sitten löytyivät ne 120° sivuaurinkokaaret ja nyt aikaisimmat selvästi valokuvissa näkyvät värilliset Liljequistin sivuauringot. Marraskuussa Penttinen saalisti peräti 17 näytelmää. Epätavallisen hyvästä marraskuusta kielii hyvin sekkin, että MP sai sekä kolmantena, että 17. päivänä haaviin horisonttirengasta Kokkolassa.

PEKKA SALLINEN

Kiuruveteläinen havaitsija lähestyi hiljattain Ursan kuva-arkistoa isolla 3:n rullan fotopakettilla. Mukana on 2 rullaa Kiirunan rakettilaukaisusta, joka näkyi 28.7. erikoisesti Auringon suunnalla. Hieno yhteensattuma: rakettipilven osissa näkyy kuin näkyikin ylimääräisiä kirkastumia auringonpilarin kohdalla; Kiuruvedellä valokuvattu auringonpilari syntyi osin (himmeästi) ihan Cs:ssä, osin (kirkkaampina läikkinä) rakettipilvessä. Jälleen huutomerkkihavainto - tietävästi aikaisemmin ei ole todistettu, että rakettipilvessä voisi näkyä halo. Yläilmojen haltijat hemmottelevat suomalaisia taas.

OSSI PASANEN

Espoon mies täydentää osaltaan pitkäaikaisia pääkaupunkiseudun tilastoja - tällä kertaa 22° renkaita ja sivuaurinkoja.

MARKO TOIVONEN

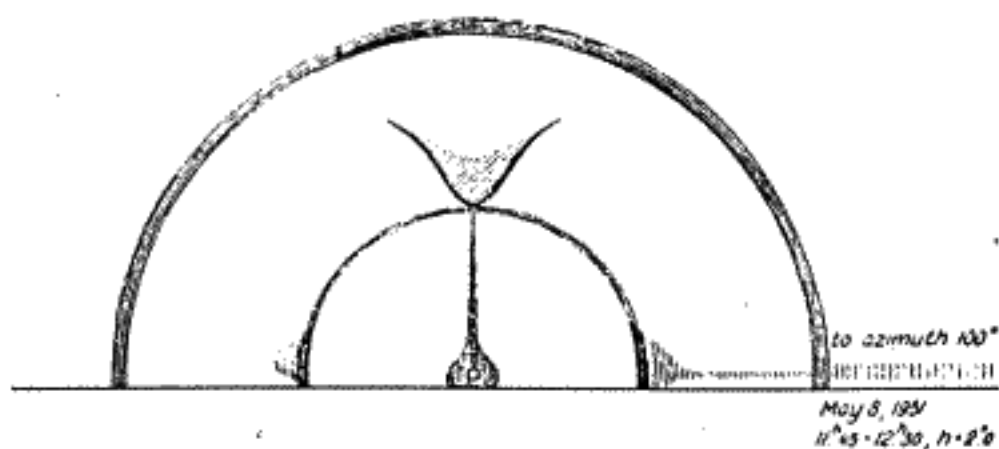
Yöllisessä kuun isohkossa näytelmässä 1.-2.11. Toivonen venyy hammasta purren ainakin ZYKkiin saakka ja Paryn näkeminen on merkitty ?-merkillä (kuten osin Savolaisellakin). Kuvien tarkastelu tuonee jotain lisävaloa asiaan.

ANTTI MAUKONEN

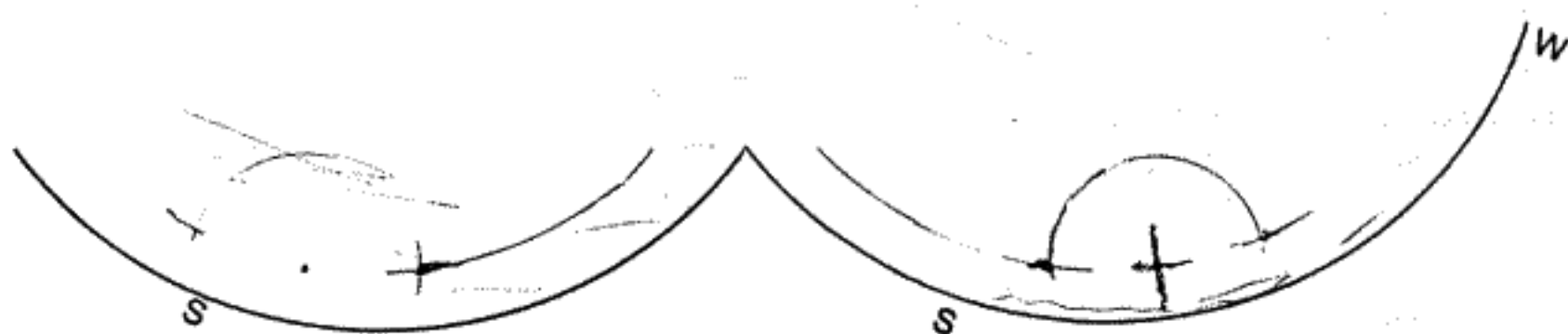
Isohko ala-aurinko kimalteli Palokan (olin vähällä kirjoittaa automaattisesti: "taivaalla") maanpintaa vasten 30. marraskuuta. 22.10. pientä multihalon poikasta ilmanalassa - aivan kuten Sillanpäällä oli ollut etelämpänä.

EERIK VIITALA

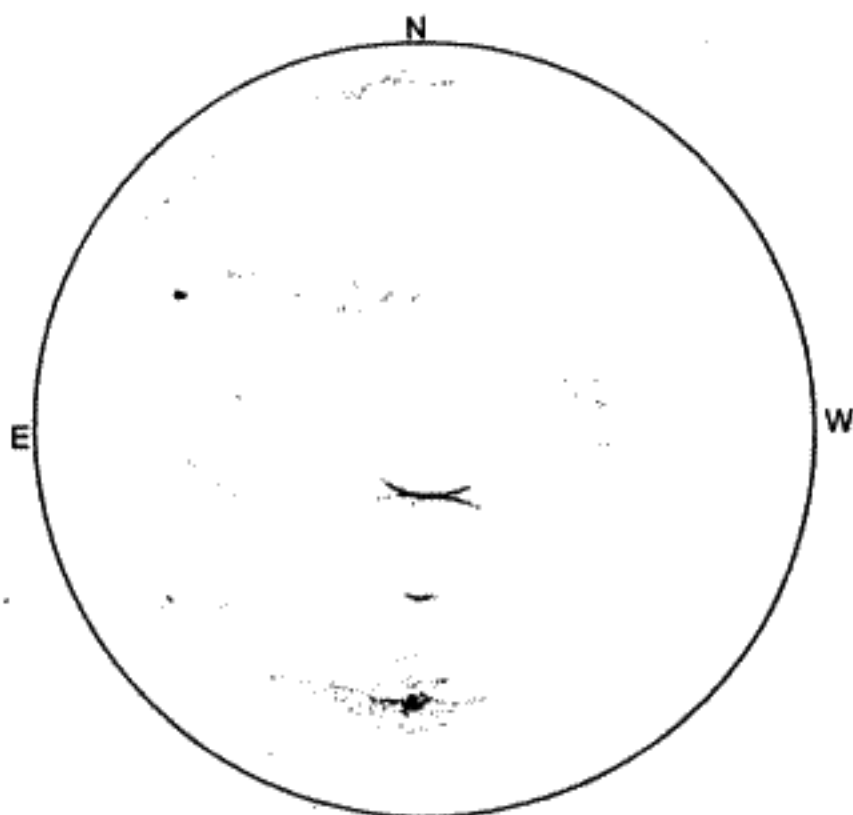
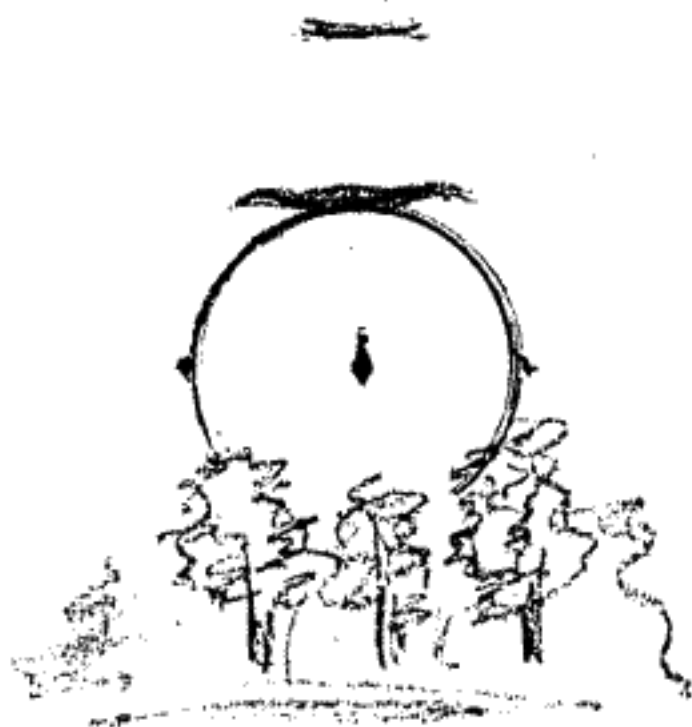
Kauniita piirroksia. Lokakuussa 7 näytelmää, joista paras 22.10. display, joka Muurasjärvellä kehitti voimakkaan 22° seudun aktiivisuuden.

Above from left to right: 1. Observation by Antti Maukonen on 22 October shows a clear separation of circumzenithal arc and 46° halo. 2. Display seen by G.H. Liljequist at Maudheim, Antarctica on 8 May 1951.

Above: Two parhelic circles by Martti Penttinen seen in Kokkola on 17.11. and 3.11. November was above average in Finland this year. Normally it is the lousiest halo month in Finland and no parhelic circles are seen at all on most locations. Under: Moon's Parry arc by Eero Savolainen (1-2.11) at Kuusankoski. Right: Sillanpää's (11.10.) isolated 120° parhelion.

REETTAMAIIJA JANHONEN

21.11. yhdessä Reima Eresmaan kanssa havaittu lentokoneesta (Tukholma-Helsinki) käsin näkynyt display, jossa muunmuassa ala-sivuauringko. 2.11. Janhosella raportti mahdollisesta 9° renkaan kappaleesta. Reettamaija kehuu tässä yhteydessä koulun hyppytunteja halohavaitsemisen kannalta hyödyllisinä keksintöinä.

REIMA ERESMAA

Eresmaa kommentoi kulunutta kautta uusimman aineiston valossa; "...haloja on näkynyt käsittämättömän paljon marraskuun aikana. Hauskaa. Kulunut syksy taisi sittenkin olla ihan kohtalainen halosyksy, ainakin itse olen tyytyväinen saldooni, olkoonkin ettei harvinaisuuksia paljoa näkynyt." Lisäkuulumisina Reima kertoo keränneensä haloartikkeleita ESO:n kirjastossa Saksassa ja Joensuun yliopiston kirjastossa Suomessa. Mukana mm. Journal of Optical Society of America:n juttuja. Kyseinen JOSA-lehti oli amerikkalaisten halotutkimusten ykkösjulkaisija vuosina 1979-1987, jonka kauden jälkeen jenkkien tieteelliset halojulkaisut ovat siirtyneet Applied Opticsin piiriin. Jo Janhosen kohdalla mainittu lentokoneesta nähty näytelmä kuului Eresmaan loka-marras -antiin. Eresmaa itse kertoo: "Ikkunan vieressä istunut havaitsijakollegani Reettamaija Janhonen informoi sivuauringosta, jota olimme jo ehtineet odotella johtuen kovin laajasta cs-pilvialueesta. Suoritin taktisen siirtymän edellisen penkkirivin vapaalle ikkunapaikalle ja odottelin alasivuauringkoa. Aluksi näkyi 22° rengas SAurista alaspäin (pitkähkö pätkylä), ala-aurinko piileskeli vielä moottorin takana. Pian ilmestyi heikko alasaaur, joka oli kohtalaisen helppo nähdä tummaa taustaa vasten, kun altocumuluksissa oli sopiva aukko...Pieniä multihaloja 22.10. ja 5.11.

JARMO MOILANEN

Moilasan paksu nivaska oli näkyjään juuttunut pinon pohjimmaiseksi. Lähes masentavan kiilusilmäinen Oulunsalon halokorppikotka, jota Penttinen kirjeessään myös "repliikka Moilaseksi" kutsuu on jälleen polkaissut kuin Prospero Shakespearen teoksessa taikakeinoilla hirveän jääkidemyrskyn havaittavakseen 27.11. On ehkä hyvä vaihteeksi lainata Moilasta englanninkielellä, jotta ulkomaisetkin lukijamme saavat jotain irti tästä mahtavasta displaystä. Sääli ettei Jarmo lähettänyt disketillä samantien jättiläismäistä havaintokertomustaan - olisi voinut sellaisenaan laittaa sivutolkulla täyttämään UMia on nimittäin sen verran Etelämannermainen tämä Oulunsalon JÄÄSUMU-näytelmä. Suomen ensimmäinen vasta-aurinkopilarimainen Greenlerin diffuusi vasta-aurinkokaarimuodostelma on viimeinkin tosiasia. Greenlerin piti mennä Alaskan pohjoisimmalle niemelle, Pt. Barrowiin kuvaamaan oma vasta-aurinkopilariformaationsa jääsumussa. Suomalaisille riittää kun Moilanen pysyy kotonaan Oulunsalossa. Toisinaan tekee kyllä mieli lähteä naulaamaan äijä porukalla ovensa taakse ja ikkunat käsiteltäisiin mustilla jättesäkeillä. Ei pääsisi viemään niitä haloja niin peevelisti. Ketkä lähtee mukaan? Lisäksi Moilanen tuli napanneeksi peräti 9° ylläsivuavan - siis jääsumussa...

VEIKKO MÄKELÄ

Veikko täydentää tilastoja 7:llä näytelmällä lokakuussa ja 5:llä marraskuussa. Parhaana muotona irtosi kuitenkin ZYKki 2.11. Yksi auringonpilari piti hakea Milanosta (Italia) saakka.

VIIME HETKEN HALOUITINEN KESKI-EUROOPASTA

Maanantaina 18.12. postista tipahti saksalaisten viimeisin "Mitteilungen des Arbeitskreises Meteore". Aamu-unisuus karisi kerralla kun kannesta osui silmään Karl Kaiserin Itävallassa Schläglissä havaitsema antarktinen haloruusu. Aurinkokaari Itävallassa! - 1. valokuvattu Keski-Euroopasta... soitin päätoimittaja Pirttivaaralle...hurray - 1 sivu uupuu Ursa Minorin sivuista.

KARL KAISER, SCHLÄGL, ITÄVALTA

Ote Mitteilungen des Arbeitskreises Meteore -lehdestä (no 12/ 1995) -Kaiserilta itseltään; "Ei tullut vuoden 1995 100:sta halopäivästä havaintoketjuni huipentumaa vaan toi 101:s halopäivä illalla 7.10. oikein kauniin 22° ylläsivuavan lyhytaikaisen 22° renkaan pätkän kanssa ja kaikki mitä olen tähän asti havainnut jäi varjoon sen kanssa mitä 9.10. toi tullessaan. Tullessani kotiin polkupyörällä 9 km päässä olevalta työpaikaltani (klo 1350 CET, en ole muuten ainoa pyöräilevä halohavaitsija...[viitteitä]...osaan myös arvostaa tämän luontokontaktin etuja) näyttäytyi ylempi puolisko 22° r:sta ja vasen ja oikea SAur pienellä intensiteetillä; siis ei mitään epätavallista, joka olisi pakottanut nopeuttamaan matkaani. Järisyttäväksi tilanne muuttui vasta 3 km:n etäisyydellä kotipaikkakunnastani, kun osia horisonttirenkaasta ja 120° SAurit ilmestyivät, jälkimmäisen ollessa halomuoto, jota en ollut koskaan ennen nähnyt. Onnistuisinko olemaan kotona voidakseni ottaa valokuvan ennen näiden katoamista? Nopeuteni lisääntyi huomattavista näiden tosiseikkojen takia. Viimeisillä parilla sadalla metrillä tätä pikamatkaa huomasin ylimmän osan 22° r:sta yhdessä Parryn kaaren kanssa! Kello 1415 tuli otettua ensimmäiset kuvat: koko perheeni (vaimoni ja 3 pienen tyttöni/ 9-7-4 vuotiaiden) täytyi jättää talo ja tulla ihailemaan kaikkia näitä osittain huomattavalla kirkkaudella esiintyviä ilmiöitä: 22° rengas molemmilla sivuauringoilla, horisonttirengas, vasen ja oikea Lowitzin kaari, 22° ylläsivuava kaari, Parryn kaari ja 120° sivuaurinkokaaret..." Havaintokertomuksen loppuosassa Kaiser kuvailee sympaattisesti miten lähinaapuritkin ja pelloilla työskentelevät maanviljelijätkin lopettivat työskentelynsä ja liittyivät halotarkkailuun mukaan (...ja ensimmäistä kertaa ymmärsivät miksi olivat Karlin nähneet aiemmin tarkkailemassa näennäisesti tyhjää taivasta...; kuulostaa kovin tutulta - seinähullun maine vaanii maasta riippumatta halojen ystäviä missä tahansa he havaitsevatkin). Kaikenkaikkiaan 12:sta halomuodon näytelmästä paljastuivat valokuvien myötä myös vääristyneen Parryn kaaren pätkät ja sirpale antarktista kaunotarta aurinkokaarta, josta Euroopassa on tunnettu aiemmin vain Kuopion 6.9.1985 valokuvat ja Terhi Virjosen elokuussa 1993 Turussa aikaansaamat fotot. Hyvin merkittävää tässä saksalais-itävaltalaisessa tempauksessa on, että eteläisemmät kollegamme ymmärtävät nyt vääristyneen Parryn päälle; AKM-lehden lopussa seurasi Wolfgang Hinzin kokooma-artikkeli 4:stä heidän vääristyneen Parryn havainnostaan.

ENGLISH SUMMARY (FOR THIS EXTRA PAGE)

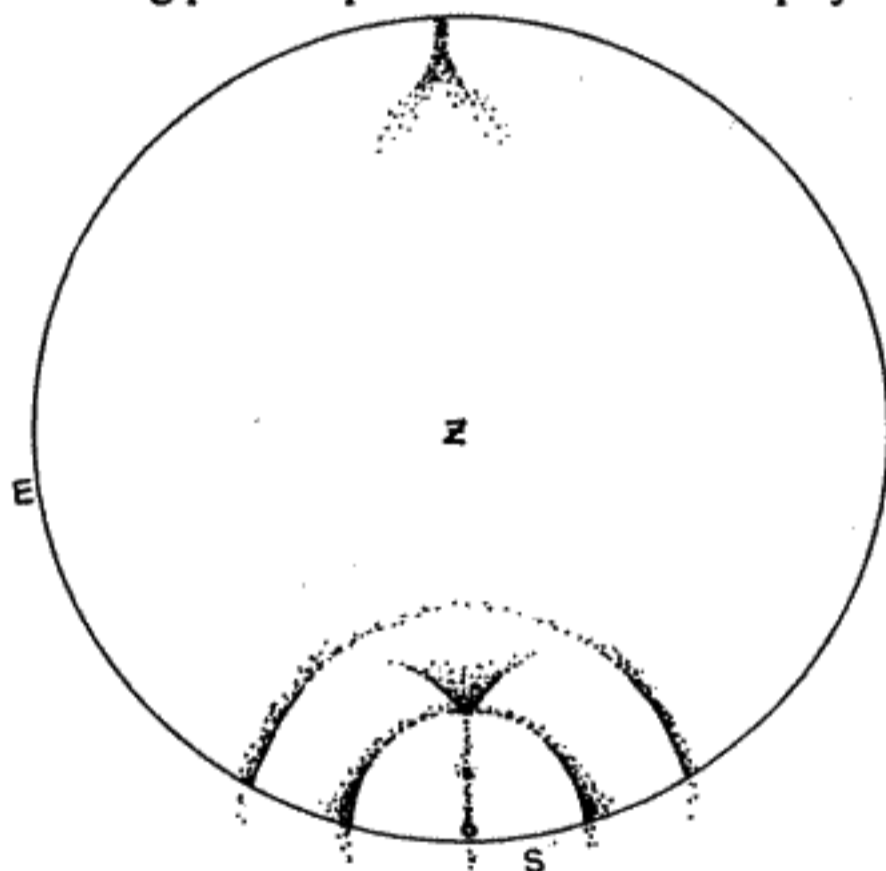
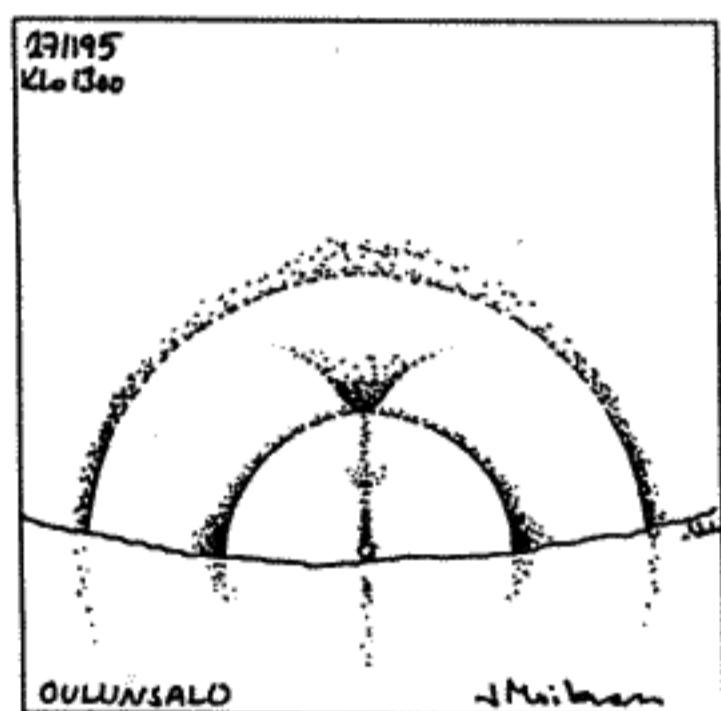
A marvellous, quite historical halo display sighted by Karl Kaiser in Schlägl, Austria is the reason for an extra one page addition to the Ursa Minor committed in the very last minute possible. The news from this display arrived couple of hours ago in the "Mitteilungen des Arbeitskreises Meteore" leaflet no 12/1995 published by the German atmospheric optics group. It seems that Kaiser has observed and photographed in Austria the first known photographically proven heliac arc in Central Europe. Display also included the "distorted Parry arcs" that have been observed a few times earlier by the Finns and the Germans but is less familiar to the rest of the sky-watching World. W. Hinz continued in the German leaflet with an article of the 4 German observations of this phenomenon. The Kaiser's display is copied here in the cover of Ursa Minor. The rest of the E-summary on next page.

ENGLISH SUMMARY

The late autumn was surprisingly good for halos in Finland. One major diamond dust display was observed in Oulunsalo on 27 November. It had the first *anthelic pillar*-type of Greenler's anthelic arcs ever sighted in diamond dust in Finland. Earlier we have seen Greenler's (diffuse) anthelic arcs in upper clouds several times, but rarely of course. One display by Aikioniemi (drawing on earlier page) is an example of such upper cloud display with anthelic activity. It was sighted on 29 September, that belonged to the time period of the previous UMi-column, but is published here, because it arrived now to the halo section.

Martti Penttinen had also big news from an earlier display: the photographs of 31. August 1994 Muhos-Vaala display as sighted in Vuolijoki by Penttinen seems to contain the earliest and the best colored Liljequist's parhelia so far.

Under Moilanen is cited in length of the description of the great diamond dust display seen and photographed at Oulunsalo on 27 November, this year. This celestial sight resembles strikingly another display seen by Liljequist at Maudheim base, Antarctica more than 40 years ago. There is roughly only two differences between the displays: 1. The quite rare upper arc of 9° halo (upper 9° plate parhelion) was visible and photographed by Moilanen in Oulunsalo. 2. G.H. Liljequist had a long piece of parhelic circle in his display.

27. November 1995. Oulunsalo. ... Quickly I noticed that the whole thing would not work from the ground level. I just had to get to a better place. To the roof of the neighbour's building! Just going there. Soon I was to be admired by the whole Oulunsalo town photographing on the top of this one-storey building...

... In the sun pillar there was a clear brightening, that twinkled especially well. The twinkling spread somewhat on both sides of this point. I moved away from the shadow of the town hall in order to find out whether it was an artifact due to the shadow border. No effect, there it was: 9° plate parhelion! Pyramidal crystals! And no replicating equipment! Damn!

The 9° plate parhelion was not so clear as other halos, but rather more the usual twinkling familiar from the local diamond dust displays and I was dreadfully afraid it would not record on the film. Apparently the pyramidal crystals formed just a part of the crystal material that filled the sky and gave origin to this gorgeous jewel.

My hands began to be so numb from the cold, that I decided to sneak in for a short while to warm up and get more film. [FHON observer's reports, Jarmo Moilanen].